

Aziz OGAN

1888 — 1956

A Z İ Z O G A N

1888 — 1956

Prof. Dr. ARIF MÜFİD MANSEL

5 Ekim 1956 da İstanbul Arkeoloji Müzesinin eski müdürü Aziz Ogan bir kalp krizi neticesinde vefat etti ve bununla Türk müzecilik tarihinin bir sayfası daha kapanmış oldu. Bu elim hâdisenin üzerinden bir seneden fazla bir vakit geçmiş olmakla beraber kendisiyle uzun müddet çalışmış bir arkadaşı sıfatiyle şu birkaç satırla hâtırasını an mağı ve kendisine karşı yapabileceğim son vazifeyi yerine getirmeği borç telâkki ediyorum.

Aziz Ogan'ın hal tercümesinden bilmem uzun uzadıya bahsetmeğe lüzum var mıdır? Bu bahis bütün hayatını müzecilik mesleğine vakfetmiş, bu sahada durmaksızın ve yorulmaksızın çalışmış ve birçok başarılar elde etmiş bir insanın dosdoğru bir tekâmül seyri takibeden yaşayışından başka bir şey değildir. Aziz Ogan 1888 de İstanbul'da Haliç Bahariyesinde doğuyor; babası Edremitli Yağcı Hacı Halil Ağazade Ahmet efendidir. Mutad ilk ve orta tahsilini bitirdikten sonra 1903 de İstanbul Müzelerinin bânisi Osman Hamdi beyin kurmuş olduğu "Sanayi-i Nefise Mektebi"ne giriyor, bir taraftan resim alanındaki isti'dadını geliştirirken diğer taraftan lisan öğrenmeğe çalışıyor. 1907 de Mektepten me'zun oluyor. Babasının Gebze civarında Eskihisar'da Osman Hamdi beyin malikânesi yanında araziye sahip ve Hamdi beyin yakın dostu oluşu genç ressamın meslek seçimi üzerinde müessir bir rol oynuyor. Aziz beyde güzel sanatlara ve eski eserlere karşı dikkate değer bir isti'dad sezen Hamdi bey onu Asarîatika Müzelerine girmeğe teşvik ediyor. Böylece genç Sanayi-i Nefise Mektebi me'zunu müzeciler ailesine katılıyor, az bir müddet sonra kabiliyeti, çalışkanlığı ve iyi karakteri ile bu aile efradı arasında mümtaz bir yer almağa muvaffak oluyor. Hamdi bey, onun kardeşi ve muavini ve 1910 dan itibaren halefi Halil Edhem beyler bu genç elemanın yetişmesiyle bizzat meşgul oluyorlar; arkeolojinin sadece masa başında yahut müze salonlarında yapılacak ve ileri götürülecek bir ilim olmadığını pek iyi bildiklerinden onu komiser olarak Avusturyalıların Ephesos,

Amerikalıların Sardes, Fransızların Aphrodisias ve Almanların Didyma kazılarına gönderiyorlar. Bu suretle Aziz bey muhtelif milletlere mensup arkeologlar tarafından muhtelif yerlerde ve muhtelif şartlar altında, çeşitli metodlar kullanmak suretiyle yapılan kazılarla yakından ünsiyet peyda ediyor, arkeoloji sahasındaki bilgisini arttırıyor, hülâsa kendi kendisini forme ediyor. Bu kazılara dair yazıp Müzeler Umum Müdürlüğüne takdim ettiği raporlar bu hususu açıkça ispat etmektedir.

1914 de Aziz bey “Asariatika Müfettişi” olarak İzmir gibi eski eser bakımından çok önemli bir merkeze gönderiliyor, fakat birkaç ay sonra birinci Cihan Harbinin patlak vermesi üzerine bu vazifesinden ayrılmak mecburiyetinde kalıyor, ihtiyat zabiti olarak Çanakale ve Kafkaslar cephesinde bulunduktan sonra 1917 de merkezi Şam olan dördüncü ordu emrine veriliyor. O zamanlar bu ordunun kumandanı olan Cemal Paşa Suriye-Filistin ve batı Arabistana şâmil olmak üzere bir “Asariatika Müşavirliği” kurmuş ve bu işin başına Priene, Miletos ve Didyma kazılarıyla kendisine milletlerarası bir şöret sağlamış olan ve Türk ordusuna yüzbaşı rütbesiyle girmiş bulunan Berlin Müzeleri müdürlerinden Dr. Theodor Wiegand’ı getirmişti. Wiegand’a muavin olarak terfik olunan Aziz bey bu suretle silâh altında dahi eski mesleğine kavuşmak imkânını buluyor; aynı büroda çalışan Prof. Zürcher, Watzinger Wulzinger ve Kohl gibi değerli arkeolog ve arkeolog-mimarlarla sıkı bir işbirliği yapmak suretiyle Şam’da bir müze tesisi, Emeviye camiinin etrafının açılması ve şehrin antik devir plânının tesbiti gibi önemli işlerin başarılmasında rol oynuyor. Bunlardan başka eski eser tamir ve restorasyon işleriyle de ülfet peyda ederek Baalbek’teki mâbedler manzumesinin restorasyon projeleri üzerinde çalışmağa başlıyor. Bu işlere ilâveten Cemal Paşa tarafından, ordu emrinde bulunan “Şam Sanayi-i Nefise Mektebi” müdürlüğüne tâyin ediliyor. Fakat harbin bilinen neticesinden sonra Aziz bey terhis olunarak İzmir’deki vazifesi başına dönüyor. O zamanlar park haline getirilmiş olan Bahri Baba mezarlığında meydana çıkan mozayik ve diğer eserleri emniyet altına alıyor.

İzmir’in Yunanlılar tarafından işgalinden sonra müfettişlik merkezinin İstanbul’a nakledilmesi üzerine Aziz bey İstanbul’a geliyor ve kendisi için eski bir aile yurdu olan Arkeoloji Müzelerinde çalışmağa başlıyor. İzmir’in kurtuluşundan sonra Maarif Vekâletinin daveti üzerine tekrar İzmir’e giderek eski vazifesinin başına geçiyor. Bu tarih-

ten itibaren Aziz bey İzmir'in aydın muhitlerinde eski eser sevgisini uyandırmak ve bunların mânevî ve maddî yardımlarını sağlamağa uğraşmakla beraber eski eser ve kolleksiyonlarının büyük bir kısmı yangında harap olan bu şehirde yeni bir müze kurmak için teşebbüslerde bulunuyor. Sıfırdan başlamak suretiyle o devrin zihniyeti ve mahdut imkânları ile bir müze vücade getirmenin ne kadar güç bir iş olduğunu izaha lüzum yoktur. Aziz bey karşısına çıkan envai türlü engellerden yılmaksızın ve yorulmaksızın bu iş uğrunda bir hayli zaman çalışıyor. Kendisine vali general Kâzım Dirik'in şahsında değerli bir hâmi, hattâ bir yardımcı buluyor; bu suretle eski bu kilisenin içinde ve bahçesinde "İzmir Arkeoloji Müzesi" vücut buluyor; ve pek tabii olarak kısa bir müddet içinde gelişiyor ve zenginleşiyor; eski eser kolleksiyonlarının yanında bir resim galerisi ve bir de kütüphaneye sahip oluyor. Aziz bey bu müzenin muhteviyatını ilim âlemine tanıtmak üzere türkçe ve fransızca olarak kataloglar tanzim ediyor. 1926 da merkezi yine İzmir olan "Asarıatika Müfettiş-i Umumî"liğine tâyin olunan Aziz bey yeni ve verimli kazılara sahne olan Bergama ve Ephesos'ta mahallî müzeler kurulmasında âmil olduğu gibi vali Kâzım Dirik'in müzaheretile müzeleri zenginleştirmek, eski eser sevgisini halk arasında yaymak üzere bir "İzmir ve havalisi Asarıatika Muhipleri Cemiyeti" kuruyor. Bu cemiyetin kısmen telif, kısmen de tercüme olarak bastırıldığı eserler, neşrettiği müze katalogları bugün dahi bu bölgenin tarih ve arkeolojisiyle uğraşanlara faydalı olmaktadır.

1929 ve 1930 senelerinde kısa fasıllarla Maarif Vekâleti Müzeler ve Eski Eserler Umum Müdürlüğünde vekâleten bulunan Aziz Ogan 1931 de yaş haddini doldurduğundan dolayı tekaüde sevkolunan Halil Edhem beyin yerine İstanbul Asarıatika Müzeleri Umum Müdürü tâyin edilmiş ve bu önemli vazifede tam yirmüç sene kalmıştır. Bu müessese Aziz Ogan için yabancı bir yer değildi. O meslek hayatındaki başlıca feyzini bu ilim yuvasından almıştı. Vakıa uzun müddet bu müzeden uzakta kalmıştı. Fakat bu müesseseye ait her hususa karşı ilgi göstermiş, gerek İstanbulu ziyaret etmek, gerek Halil Edhem beyle mektuplaşmak suretiyle idarede ve ilim alanında yapılagelmekte olan işleri adım adım takibetmiş, binaenaleyh İstanbul Müzelerinin gelişmesine verilecek istikamet ve hız hakkında esaslı bir bilgi edinmişti.

Halil Edhem merhumun Türk Tarih Kurumu tarafından neşrolunan "Hâtıra Kitabı"ndaki bir yazımızda söylediğimiz gibi, Osman

Hamdi beyin müdürlük zamanını İstanbul Müzelerinin kuruluş devri, Halil Edhem beyin zamanı idaresini ise bir teşkilâtlandırma devri olarak gösterecek olursak, Aziz Ogan'ın müdürlük zamanını bu teşkilâtlandırmanın bir devamı olarak kabul edebiliriz. Aziz Ogan İstanbul'da işe başladığı zaman İstanbul Müzelerinin ana hatları artık teessüs etmiş, ayrı ayrı binalara yerleştirilmiş olan çeşitli koleksiyonları ve çeşitli dillerde yapılan yayınları sayesinde bu müzeler dünya müzeleri arasında önemli bir yer almış olduklarından büyük değişikliklerden, yakın zamanda emsaline maalesef rastladığımız koleksiyon parçalamalarından kaçınılmış, bununla beraber müzelerin canlı organizmalar gibi tedricî, fakat devamlı bir gelişme kanununa tâbi oldukları göz önünde bulundurulmak suretiyle bir taraftan bazı koleksiyonlar modern metodlara göre tertip ve tanzim edilmiş, mevcut koleksiyonlara yenileri katılarak bunlar ayrı ayrı seksiyonlarda teşhir edilmiş, diğer taraftan ilmî neşriyatın kesilmemesine de önem verilmiştir. Yerli mütehasıslar bulunmadığı şubelerde yabancı uzmanlardan faydalanmak müzede ötedenberi gelenek haline gelmişti. Nitekim Aziz Ogan'ın müdürlüğünün ilk senelerinde daha önce de müteaddit defalar İstanbul Müzelerinde çalışmış, hattâ İstanbul Darülfünununda arkeoloji dersleri vermiş olan Prof. E. Unger Eskişark Eserleri Müzesine uzman olarak getirilmiş, böylece Mezopotamya kazılarında gelmiş olan yüzlerce sandık açılarak bunların muhteviyatı tetkik ve tasnif olunduğu gibi ikisi Mısır, biri Himyarî ve diğeri Part eserlerine ait olmak üzere dört yeni salon açılmıştır. Dikkate değer bir zenginlikte olan ve yüzbinlerce çivi yazılı vesika ihtiva eden tablet arşivinin tasnif ve incelenmesinde Alman asiryologlarından W. Kraus'tan faydalanılmış, bu suretle bugün Türk uzmanlarının üzerinde öğünülecek bir intizam ve verimle çalıştıkları bir koleksiyonun temelleri atılmıştır. Nümizmatik kabinesinin başına ise sikkeleri tarihî vesikalar olarak değerlendirmek yolunu tutmuş ve Anadolu'nun antik sikkeleri üzerinde gayet geniş bir bilgi edinmiş olan Dr. Cl. Bosch getirilmiş, bu uzman şayanı hayret pratik bir mümareseye sahip bulunan sikke mütehasısı Osman Arıdağ ile ahenkli bir işbirliği yapmak suretiyle çok güzel ve öğretici bir teşhir koleksiyonu meydana getirdikten başka iki cilt halinde gayri islâmî sikkelerin ilmî bir kataloğunu da tertiplemiştir ki 19. yüzyılda islâmî sikkeler sahasında neşrolunan ve zamanları için büyük bir mükemmeliyette olan kataloglar serisinin bir devamı olan bu eserin bir an önce bastırılması şayanı arzudur.

Klâsik eserler seksiyonunda ise Türk Tarih Kurumu tarafından Arif Müfid Mansel'in idaresinde yaptırılan Trakya tümülüs kazılarında bulunan bazı mezarlar müze salonlarında tabii büyüklükte terkip olunarak bu mezarlarda bulunan zengin eserlerin eski muhitlerinde teşhiri gibi modern müzeciliğin gerektirdiği bir teşhir yoluna gidilmiş, bundan başka büyük bir kısmı Üniversite fakülte binalarının inşaatı esnasında meydana çıkan mezar stellerinden ve kitabelerden müteşekkil yeni bir salon tanzim edildiği gibi, Bizans keramik ve çeşitli devirlere ait süs ve mücevherat koleksiyonları da yeni baştan gözden geçirilerek halkın ziyaretine açılmıştır. Bunlardan başka müzeler için hayatî ehemmiyette olan bazı tesisler, meselâ bir kimya lâboratuvarı, bir fotoğraf ve bir heykeltraşlık atölyesi, müze uzmanlarının zaman zaman birleşip ilmî mübahaselerde bulunmalarını mümkün kılan bir konferans salonu Aziz Ogan'ın müdürlüğü zamanında vücut bulmuştur. Aziz Ogan'ın başardığı son büyük iş ise müzenin ahşap olan çatısının betona tahvili, böylece müzelerin üzerine bir kâbus gibi çöken yangın tehlikesinin bertaraf edilmesi olmuştur.

Bir ilim müessesesi olarak müzeler yayınlarda bulunmak mecburiyetinde olduklarından Aziz Ogan yeni açılan seksiyonlar için yeni kataloglar yapılmasına ve çok değerli eserler ortaya koymuş bulunan "Arkeoloji Müzeleri neşriyatı" serisinin devam ettirilmesine önem vermiş ve bu seride eski seviyenin düşmemesine bilhassa çalışmıştır. Aynı seriye giren, fakat maddî bazı güçlükler dolayısıyla tam peryodik bir mahiyet alamıyan "yıllık" lar müzeye giren eserler ve müzelerde yapılan işler hakkında türkçeden başka bir Avrupa dilinde de toplu bir fikir vermeleri bakımından bilhassa enteresandır. Aziz Ogan'ın Berlin'de W. de Gruyter yayınevi tarafından nefis bir surette iki dilde basılan "İstanbul Müzelerinde Şaheserler" serisini devam ettirmiş ve Prof. Kühnel'in yazdığı "Çinili Köşkte Türk ve İslâm Eserleri Müzesi koleksiyonu" adlı eseri bu serinin 3. cildi olarak türkçe ve almanca olarak intişar mevkiine koymuş olması başarıları arasında zikrolunmağa lâyıktır.

Aziz Ogan çalışmalarını yalnız Arkeoloji Müzelerine hasretmemiş, Topkapı Sarayı, Türk ve İslâm ve Ayasofya Müzelerinin de, bunlar idaresi altında kaldıkları müddetçe, ilmî yollardan gelişmelerinde ve yayınlarda bulunmalarında âmil olmuştur. "İstanbul Muhafazai Asariyatika Encümeni"ni (sonraları "Eski Eserleri Koruma Encümeni"), İstanbul'da zaman zaman girilen imar hamlelerinin artmasından dolayı, başlarında Efdaletin Tekiner gibi gayet kıymetli bir

insan bulunan eski üyelere yenilerini katmak ve bu kurulu büyük bir intizam ile toplanır ve işler bir müessese haline sokmakta A. Ogan büyük emek sarfetmiş, böylece pek sevdiği ve haklarında monografiler yazdığı İstanbul eski eser ve anıtlarının korunmasına hizmette bulunmuştur. Encümende çeşitli anıtlarla ilgili çeşitli meselelere dair büyük bir kısmı üstad Efdalettin Tekiner'in kaleminden çıkmış kıymetli raporlar vücutte getirildiği gibi, İstanbul eski eserleri için önemli bir kaynak teşkil eden 1000 kadar teşçil fişi mütehasıs zevat tarafından tertip ve tanzim olunmuştur. Bu faaliyetleri yanında Ogan 1931 den itibaren uzun müddet Eminönü Halkevi sergi ve müze komitesinin başkanlığını yapmış, bu Halkevinin dergisinde bir hayli yazı yazmıştır.

Aziz Ogan dünya müzeciliğinin ilerlemelerini yakından takibetmek üzere müteaddit defalar Avrupa, hattâ Amerika'ya gitmiş, sergi işleriyle de meşgul olarak 1937 de Dolmabahçe Sarayında II. Türk Tarih Kongresi münasebetiyle açılan serginin ilkçağ seksiyonunun tanziminde faal bir rol oynamış, 1939 da New-York'ta açılan Dünya Sergisine Türkiye müzelerinden ayrılan kıymetli eserleri götürerek bunların Türk pavyonunda başarılı surette teşhir edilmesini sağlamıştır.

Aziz Ogan inkıtasız devam etmiş olan idarî hayatında bir hayli te'lifatta da bulunmuştur. Kendisinin çok muntazam bir hayat sürdürdüğü, resmî çalışma saatlerinin dışında ve bilhassa sabahın erken saatlerinde tettebbuda bulunmağa ve yazı yazmağa daima muayyen bir vakit ayırdığı göz önünde bulundurulacak olursa bu sahadaki verimliliğinin sırrı anlaşılır. Vakıa bu yayınları bazı büyük arkeoloji problemlerini ortaya atan, bunları sıkı bir tetkikten geçiren, bunlara hal çareleri bulan yazılar mahiyetinde değildir. Bu eserler umumiyet itibariyle Türkiye müzelerindeki bazı enteresan eserleri arkeologlar muhitine yahut daha geniş çevrelere tanıtmak üzere yazılmış katalog ve monografiler, komiser olarak bulunduğu kazılara dair kaleme aldığı raporlar, bizzat idare ettiği kazılara dair önrapor mahiyetinde haberler, müzede uzun müddet beraberce çalıştığı arkadaşlarına ithaf ettiği nekrolojiler ve bilhassa geniş halk kütlelerine eski eserleri tanıtmak, Türk müzeciliği ve eski eserlerle ilgili kanun ve tüzükler hakkında bir fikir vermek ve onlarda eski eser sevgisini uyandırmak üzere çeşitli mecmua ve günlük gazetelerde kaleme alınmış makalelerden ibarettir (bibliografyaya bakınız). Aziz Ogan'ın derin

meslek aşkı ve eski eserlere bağlılığı hakkında canlı bir fikir veren bu yazılar bugün de istifade ile okunabilir.

Aziz Ogan'ın neşriyat ve müzecilik sahalarındaki faaliyeti Avrupa ilim muhitlerinin dikkat nazarlarını çekmekte gecikmemiştir. Kendisi Berlin, Viyana, Prag Arkeoloji Enstitülerinin ve Mainz Akademisinin aslı üyesi, Türk Tarih Kurumu'nun da kezâ aslı üyesi bulunuyordu.

Bir idareci olarak A. Ogan “müzelerde sükûn ve huzur içinde çalışmak şarttır” düsturunu pek iyi kavramış ve takdir etmiş olacak ki İstanbul Müzelerinde Osman Hamdi ve Halil Edhem beylerin zamanından kalma samimî ve sıcak aile atmosferini muhafaza hususunda büyük bir titizlik göstermiştir. O, İstanbul'da müzeciler ailesinin tam mânasıyla babası olmuş, temiz kalbliliği, tevazuu, şefkati, vazifesine bağlılığı, intizam ve itidaliyle arkadaşlarına örnek teşkil etmiştir. Müzelerin her şeyden önce bir mektep ve bir ilim yuvası olduğunu pek iyi takdir etmiş olan A. Ogan ilmî çalışmaları daima ön plânda tutmuş, bu kabil çalışmalarında gerek yerli, gerek yabancı uzmanlara âzami kolaylıklar göstermiş, aynı zamanda müze ile üniversite arasında sıkı bir işbirliği yapılmasına önem vermiştir. Müzelerin çatısı altında kendisiyle onbeş sene tam bir ahenk içinde işbirliği yapmış, üniversiteye intisabımdan sonra da işbirliğini devam ettirmekte kendisinden büyük müzaheret görmüş bir insan sıfatıyla bu hususları tebarüz ettirmeği bir borç sayıyorum.

Arkeoloji Müzesinin kütüphane salonunda 1933 yılı sonunda yapılan ve hemen hemen bütün dostlarını bir araya toplayan son derece samimî bir törenden sonra (bu münasebetle söylediğimiz sözlerle bk. : TTOKB. 145, 1954, s. 6-7) yaş haddini doldurarak mevzuat icabı vazifesinden ayrılan Aziz Ogan hayatında vukubulan bu değişiklikten müteessir olmaksızın ve dinamizminden bir şey kaybetmeksizin bir taraftan “Eski Eserleri Koruma Encümeni”ne devam ediyor, diğer taraftan daha geniş ölçüde te'lifatta bulunuyor ve bazan resim de yapıyordu. 1955 senesi sonbaharında kazılarımıza karşı daima büyük bir ilgi gösteren Ragıp Devres ailesiyle birlikte uzun bir Anadolu seyahatine çıkmış, batı ve güney-batı Anadolu bölgelerini ziyaret ettikten ve gençliğinde çalışmış olduğu yerleri bir kerre daha gördükten sonra Antalya bölgesine de gelerek Side ve Perge'de yaptığımız kazıları yakından tetkik etmek fırsatını bulmuş, müşahede ve intibalarını “Yeni İstanbul” gazetesinde çıkan bir makaleler serisinde neş-

retmişti. Ne yazık ki bu devre uzun sürmedi. Hiç beklenmedik bir anda gelen bir kalp rahatsızlığı ve onun tevlid ettiği krizler neticesinde Aziz Ogan 5 Ekim Cuma günü akşamı (1956) hayata gözlerini kapadı.

Bizler ve yeni arkeolog ve müzeci nesilleri Aziz Ogan'ı örnek alır, onun kadar mesleğimize bağlı kalır ve eski eserleri seversek hem yurdumuzun kültürüne hizmette bulunmuş, hem de Aziz Ogan gibi temiz bir insanın ruhunu şâd etmiş oluruz.

AZİZ OGAN'IN ESERLERİNİN LİSTESİ

Hemen hemen tam olduğunu zannettiğim bu bibliografya esas itibariyle merhumun kızı Doç. Jale İnan tarafından toplanmış, tarafımdan ise bazı tashihler ve ilâvelerle kronolojik bir sıraya göre tertiplenmiştir. Bu listede kullanılan kısaltmalar şunlardır :

Bulleten.....	Türk Tarih Kurumu. Bulletin. Ankara.
EHD	Eminönü Halkevi Dergisi. İstanbul.
MVM.	Maarif Vekâleti Mecmuası. Ankara.
RD.	Realite Dergisi. İstanbul.
TSD	Tarihten Sesler Dergisi. İstanbul.
TTAED	Türk Tarih, Arkeologya ve Etnografya Dergisi. Maarif Vekâleti. Ankara.
TTOKB.....	Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Bulletin. İstanbul.
YT.....	Yeni Türk. Eminönü Halkevi Dergisi. İstanbul.

1927

- İzmir Asariyatika Müzesi Rehberi (İzmir ve Havalisi Asariyatika Muhipleri Cemiyeti neşriyatından, no. 1), İzmir 1927. Eski Türkçe 21 s., 4 s. lûgatçe.
- Guide du Musée de Smyrne (İzmir ve Havalisi Asariyatika Muhipleri Cemiyeti neşriyatından, no. 3). Tercüme eden Cevdet bey. İzmir 1927. 50 s., 16 res.
- Efesus-Ayasluğ Rehberi (İzmir ve Havalisi Asariyatika Muhipleri Cemiyeti neşriyatından, no. 2), İzmir 1927. Eski türkçe 42 s., 33 res., 1 pl.
- Bergama hafriyatı hakkında rapor. MVM. 12, 1927, s. 93-109.
- Denizli civarında Akhan. Fikirler Mecmuası (İzmir), 1927, sayı 7.

1928

- 1926 senesi Efes hafriyatı. MVM. 10, 1928, s. 40-57.
- 1927 senesi Efes hafriyatı. MVM. 15, 1928, s. 475-491 (44 res.).
- Fethiye'de bulunan asarı atika hakkında rapor. MVM. 16, 1928, s. 665-669.

1929

- Bergama Tarihi ve Rehberi (M. Rahmi ile birlikte) (İzmir ve Havalisi Asariyatika Muhipleri Cemiyeti neşriyatından, no. 4). İzmir 1929.
- Birgi hakkında rapor. MVM. 17, 1929, s. 120-128, 26 res., 4 pl.
- 1928 senesi Efes hafriyatı. MVM. 17, 1929, s. 101-119, 55 res., 2 pl.

1932

— İzmir Müzesi Rehberi (İzmir ve Havalisi Asariatika Muhipleri Cemiyeti neşriyatından, sayı 6), İstanbul 1932, 96 s., 16 res., 60 lev.

— Statue der Tyche aus Prusias ad Hypium. Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts. Archäologischer Anzeiger 1932, s. 261-264.

1933

— Guide du Musée de Smyrne (İzmir ve Havalisi Asariatika Muhipleri Cemiyeti neşriyatından, no. 9). İstanbul 1933.

— Bergama hafriyatında son keşifler. YT. 5, 1933, s. 412-414.

— 1932 Larisa hafriyatından alınan neticeler. YT. 15, 1933, s. 1212-1224.

— Aspendos. TTAED. 1, 1933, s. 99-106.

— Die archäologische Tätigkeit und die Museen in der Türkei in der Zeit der Republik. Berliner Illustrierte Zeitung 181, 1933, s. 472-473.

— Şuhut kasabasında bulunan lâhit. TTAED. 2, 1934, s. 181-193 (12 res.).

— Bronzestatue aus Adana. Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts. Archäologischer Anzeiger 1934, s. 411-416 (2 res.)

1935

— Müzelerin bânisi Osman Hamdi'nin vefatının 25. senei devriyesi dolayısıyla 25. II. 1935 de Müze kütüphanesinde söylenen söylev. YT. 32, 1935, s. 2045-2050.

1936

— Eros ve Psihe figürlerini havi tunç vazo. TTAED. 3, 1936, s. 83-91 (6 res.).

— Yeni çıkan bir ilim kitabı münasebetiyle yurttâ asariatika araştırması ve hafriyat. YT. 36, 1936.

— Taklit anıtlar ve Çervetri lâhdi. YT. 37, 1936, s. 30-31.

— Dünya müzelerinde faaliyyet. YT. 41, 1936, s. 221-228.

1937

— İstanbul Arkeoloji Müzelerinde yeni açılan para, madalya ve mücevherat koleksiyonları. Belleten 1, 1937, s. 507-512 (2 lev.).

— Hamdi beyin ölümünün 25. yıldönümü. İstanbul Müzeleri Yıllığı 2, 1937, s. 44-51.

— Le Palais de Topkapou. La Turquie Kémaliste 17, 1937, s. 2-7.

1938

— Asariatika Nizamnamesi ve 1874 ten itibaren resmî ruhsat ile yapılan hafriyat. YT. 63, 1938, s. 52-58; 64, 1938, s. 97-103; 65, 1938, s. 145-158; 66, 1938, s. 196-207; 67, 1938, s. 241-252; 71, 1938, s. 444-451.

— Tarihi anıtların korunması hakkında bazı mülâhazalar. YT. 62, 1938, s. 18-25.

1939

— Bay Halil Ethem, YT. 73, 1939, s. 2-8.

1940

— 1937 yılında Türk Tarih Kurumu tarafından yapılan Topkapı Sarayı hafriyatı. Belleten 4, 1940, s. 318-328, 329-335, lev. 72-83.

- Regium hafriyatı. Belleten 4, 1940, s. 437-445, lev. 106-119.
- Adana'da bulunan bronz heykel. TTAED. 4, 1940, s. 49-56 (3 res.)
- İstanbul'un kadim bodrum ve sarnıçlarından birçoğunun göreceği hizmetler. YT. 86, 1940, s. 69-72.
- Topkapı sarayının ihtiva ettiği Türk sivil mimarisine ait binalar ve müze koleksiyonları. YT. 88, 1940, s. 156-165.

1941

- Th. Makridi'nin hâturasına. Belleten 5, 1941, s. 163-169 (1 lev.).
- İstanbul Surları. YT. 99, 1941, s. 498-505.
- Quelques chefs-d'oeuvre de l'art turc ancien. La Turquie Kémaliste 43, 1941, s. 16-24 (res.).

1942

- Rhegion-Küçük Çekmece hafriyatı. 1940-1941 çalışmalarına dair ilk rapor (Arif Müfid Mansel ile birlikte). Belleten 6, 1942, s. 1-36 (26 lev.).
- Yeni kurulan "İstanbulu Sevenler Grubu" ve İbrahim Müteferrika ile Kâtip Çelebi adlarına birer âbide inşası. TTOKB. 30, 1942, s. 15-16.

1943

- Türkiye'de müzenin kuruluşu. EHD. 2, 1943, s. 11-13.
- C. E. Arseven'in Sanat Ansiklopedisinde (cilt I, s. 101-102) "Arkeoloji Müzesi" maddesi.
- Prof. A. Gabriel ve tarihî âbidelerimiz. TTOKB. 33, 1943, s. 7-9.
- İstanbulu Sevenler Cemiyetinin arkeolojik araştırmaları. TTOKB. 33, 1943, s. 26-27.
- Cumhuriyet devrinde müzelerimiz. TTOKB. 34, 1943, s. 11-13.
- Millî ve sivil mimarîmizde Çinili Köşkün önemi. TSD. 1, 1943, s. 19-25, 1 res.
- İstanbul'un tarihî binalarının restorasyon işleri. TSD. 2, 1943, s. 5-8.
- Yıkılmakta olan eski Türk şatosu: Yedikule'yi bu halde bırakacak mıyız? TSD. 3, 1943, s. 1-7.
- Prof. A. Gabriel'in yurdumuzun bazı şehir ve kasabalarındaki tarihî âbideleri hakkında neşrettiği mühim eser. TSD. 4, 1943, s. 8-13.
- Çinili Köşk hakkında bir tavzih. TSD. 5, 1943, s. 17-19 ve 29.
- İstanbul hamamları. TSD. 6-7, 1943, s. 12-15 ve 45.
- Turizm bakımından asarı-atika harabeleri ve Bizans'ın Küçükçekmece'de keşfolunan kadim Region şehri. TSD. 10/11, 1943, s. 9-13.

1944

- Bizans mimarî tarihinde İstanbul kiliseleri ve mozayikler. Güzel Sanatlar Dergisi 5, 1944, s. 103-115.
- İzmir Asariatika Müzesi nasıl kuruldu, nasıl inkişaf etti ve içindeki kıymetli eserler. TSD. 20/21, 1944, s. 6-10.
- Müzedeki şaheserler. EHD. 4, 1944, s. 11-13.
- İzmir ve çevresindeki eski medeniyet eserleri. EHD. 5, 1944, s. 11-12.
- Büyük İskenderin lâhdi. EHD. 6, 1944, s. 7-8.
- Efez harabelerine umumî bir bakış. EHD. 9, 1944, s. 15.

- Le palais de Baltalimanı. RD. 131, 1944.
- Le Palais de Beylerbeyi. RD. 136, 1944.
- Eski Türk sivil mimarisinde Haliç'te Aynalı Kavak kasrı. RD. 138, 1944.
- Türk medenî ve ictimai yapılarından han ve kervansaraylar. RD. 139-140, 1944.
- Eski Türk sivil mimarisinden Haliç'te Aynalı Kavak kasrı. TTOKB. 37, 1944, s. 32-34.

1945

- Türkün medenî ve ictimai yapılarından han ve kervansaraylar. TTOKB. 38, 1945, s. 24-25.
- Turizm bakımından İzmir'in önemini arttıran ölmüş şehirlerden Priyen, Didim, Milet ve Heraklea. TTOKB. 39, 1945, s. 12-13.
- Tarihsel anıt ve kültür eşyasının korunması işlerinde alınacak tedbirler. TTOKB. 42-43, 1945, s. 23-25.
- Sultanahmette Arasta hafriyatı. TTOKB. 44/45, 1945, s. 19-21.
- Turizm bakımından İzmir'in önemini arttıran Priyen. RD. 144/145, 1945.
- İngiliz arkeoloğlarının Sultanahmet'te Arasta hafriyatı ve meydana çıkan Bizans'ın imparator sarayının mozaikleri. RD. 154, 1945.
- İzmir ve hinterlandındaki ölmüş şehirlerden Milet harabeleri. RD. 155, 1945.

1946

- Didim'de Apollon mâbedi. TTOKB. 48, 1946, s. 23-25.
- Boğaziçi Hisarları ve Yedikule. Prof. Gabriel'in kitabı münasebetile. TTOKB. 53, 1946, s. 12-19.
- Aya İrini kilisesi. TTOKB. 55/56, 1946, s. 6-14.

1947

- Türk Müzeciliğinin 100. yıldönümü. TTOKB. 61, 1947, s. 8-19; 62, 1947, s. 8-12.
- Les fontaines d'Istanbul. TTOKB. 68, 1947, s. 15-27.
- Five pieces of Byzantine Sculpture. TTOKB. 71, 1947, s. 25-29.

1948

- Halil Edhem. Şu eserde: Halil Edhem Hâtıra Kitabı II (Ankara 1948), s. 81-104, lev. 1-4.
- Region-Küçükçekmece hafriyatı ve Region sarayı. III. Türk Tarih Kongresi (Ankara 1948), s. 537-543 (21 res., 2 pl.).
- R. Ekrem Koçu'nun "İstanbul Ansiklopedisi"nde (cilt III, s. 803-808) "Aya İrini" maddesi.
- R. Ekrem Koçu'nun "İstanbul Ansiklopedisi"nde (cilt III, s. 850-862) "Ayasofya" maddesi.
- Avrupa müzelerinin durumu ve Berlin müzesinin eşyası. TTOKB. 74, 1948, s. 13-15.
- Üniversite temel hafriyatının meydana koyduğu hakikatler. TTOKB. 79, 1948, s. 11-14, 15-16 (ingilizcesi).

1949

— Aya Maria Pammakaristos - Fethiye camii. Belleten 13, 1949, s. 271-303, 303-305 (ingilizcesi) (lev. 29-46).

— İstanbul Müzeleri Müdürü Halil Ethem merhumun şahsiyeti. TTAED. 5, 1949, s. 247-251.

— Topkapı Sarayının ihtiva ettiği mebanîye genel bir bakış. TTOKB. 87, 1949, s. 17-23.

— A general survey of the Buildings included in the Palace of Topkapu. TTOKB. 88, 1949, s. 25-30 (17 res.)

1950

— Yeniden kurulan Bereketzade çeşmesi. TTOKB. 107, 1950, s. 9-11.

— "Yeni İstanbul" gazetesinde çıkan makaleler serisi:

8. VI. 1950: Türk sanat tarihinde İstanbul çeşme ve sebilleri: Tophane çeşmesi.

25. VI. 1950: İstanbul çeşme ve sebilleri: Edirnekapı Kethüda ve Kadirga'da Cinci meydanında Esmâ Sultan çeşmesi.

2. VII. 1950: Ayasofya mozayiklerini ortaya çıkaran âlim: Prof. Th. Whittemore.

14. VII. 1950: İstanbul sanat tarihinde İstanbul sebil ve çeşmeleri: Ayasofya karşısında III. Ahmet ve Nusretiye camii önündeki çeşme.

11. VIII. 1950: Sanat âbidelerimizden bazıları: İstanbul çeşme ve sebilleri. Hekimoğlu Ali Paşa sebili, Kaptan İbrahim paşa sebili.

22. XI. 1950: Sanat âbidelerimizden İstanbul çeşmeleri: Yeniden kurulan Bereketzade çeşmesi.

16. XII. 1950: Hekimoğlu Ali paşa camii ve Kaptan İbrahim paşa sebili.

24. XII. 1950: Sanat âbidelerimizden: Üsküdar'da Ahmedîye ve Gülnuş Sultan çeşme ve sebilleri.

1951

— Didim'de Apollon mâbedi kılavuzu (Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü yayınlarından, sayı, 12), İstanbul 1951. 21 s., 16 res., 1 pl.

— Mahmut paşa külliyesi. TTOKB. 112, 1951, s. 4-7.

— Tarihi ve mimari âbidelerimiz ve restorasyon işleri. TTOKB. 114, 1951, s. 5-10.

— Kaariye camii. TTOKB. 119, 1951, s. 3-6.

— "Yeni İstanbul" gazetesinde çıkan makaleler serisi:

2. II. 1951: Sanat âbidelerimizden Üsküdar çeşmeleri: Paşalimanında Avni paşa ve Şemsipaşa yolu üzerinde Pirizade çeşmeleri.

20. II. 1951: Sanat âbidelerimizden çeşme ve sebiller: Atatürk bulvarı üzerinde Gazanfer ağa ve Haseki, Bayram paşa sebilleri.

27. III. 1951: Sanat âbidelerimizden çeşme ve sebiller: Dolmabahçe Mehmet Emin ağa sebili.

19. VI. 1951: Sanat âbidelerimizden çeşme ve sebiller: Eyüp Mihrimah sebili ve Eyüp caminin görünüşü.

19. X. 1951: Sanat âbidelerimizden: Kaariye camii.

1952

- Pammakaristos (Fethiye camii). IV. Türk Tarih Kongresi (Ankara 1952), s. 407-415.
- Turizm bakımından Bergama harabeleri. TTOKB. 123, 1952, s. 3-6.
- Harabiden kurtulmakta olan güzel bir âbidemiz. TTOKB. 125, 1952, s. 7-8.
- İngiliz arkeoloji âlimlerinin İstanbul'da Arasta hafriyatı ve meydana çıkan mozayikler. TTOKB. 126, 1952, s. 3-5.
- “Yeni İstanbul” gazetesinde çıkan makaleler serisi:
27. III. 1952: Turizm bakımından: Bergama harabeleri.
28. III. 1952: Turizm bakımından: Bergama harabeleri.
1. IV. 1952: Harabiden kurtulmakta olan güzel bir sanat âbidemiz: Çarşamba'da Şeyhülislâm İsmail Efendi camii.

1953

- Fatih camii. TTOKB. 142, 1953, s. 11-12.
- Manisa âbideleri. TTOKB. 143, 1953, s. 11-13.
- “Yeni İstanbul” gazetesinde çıkan makaleler serisi:
14. V. 1953 : Süleymaniye.
15. V. 1953 : Yeni cami
16. V. 1953 : Kılıç Ali paşa camii.
17. V. 1953 : Sultan Ahmet camii.
18. V. 1953 : Nuruosmaniye camii.
19. V. 1953 : Haseki camii.
20. V. 1953 : Sokullu Mehmet paşa camii.
21. V. 1953 : Mihrimah Sultan camii.
22. V. 1953 : Ramazan efendi camii.
23. V. 1953 : Üsküdar'da Yeni Valide camii.
24. V. 1953 : Mesih paşa camii.
25. V. 1953 : Hekimoğlu Ali paşa camii.
26. V. 1953 : Zalmahmut paşa camii.
27. V. 1953 : Davutpaşa camii.
28. V. 1953 : Takkeci İbrahim efendi camii.
29. V. 1953 : Fatih camii.
30. V. 1953 : Piyale paşa camii.
31. V. 1953 : Zeynep Sultan camii.
1. VI. 1953 : Çinili camii.
2. VI. 1953 : Mihrimah camii.
3. VI. 1953 : Dolmabahçe camii.
4. VI. 1953 : Şehzade camii.
5. VI. 1953 : Nusretiye camii.
6. VI. 1953 : Eski Valide camii.
7. VI. 1953 : Çorlulu Ali paşa camii.
8. VI. 1953 : Murat paşa camii.
9. VI. 1953 : Kilise camii.
10. VI. 1953 : Ortaköy camii.

11. VI. 1953 : Şahsultan camii.
 12. VI. 1953 : Mehmet ağa camii.
 20. VII. 1953 : Anadolu'da Türk âbideleri.
 23. VII. 1953 : Bandırma'dan Soma yolu ile Bergama'ya.
 26. VII. 1953 : Bergama kasabasında bir gezinti.
 29. VII. 1953 : Bergama kasabasında gezintiye devam.
 1. VIII. 1953 : Bergama harabelerini ziyaret.
 5. VIII. 1953 : Bergama tarihine bir göz gezdirdikten sonra Hera mâbedine doğru geziye devam.
 19. VIII. 1953 : Bergama harabelerinde: Zeus sunağına doğru bir gezinti.
 23. VIII 1953 : Bergama harabelerinde Zeus sunağını ziyaretten sonra Athena Polyas mâbedine doğru bir gezinti.
 26. VIII. 1953 : Bergama harabelerinde : Athena mâbedini gezdikten sonra Kütüphaneye doğru bir gezinti.
 29. VIII. 1953 : Bergama harabelerinde Tiyatro ile Karakalla mâbedinde bir gezinti.
 2. IX. 1953 : Bergama harabelerinde: Kütüphaneyi gördükten sonra Trayanus mâbedinde bir gezinti.
 5. IX. 1953 : Bergama harabelerinde : Aşağı şehirde amfitiyatroya doğru bir gezinti.
 9. IX. 1953 : Bergama harabelerinde : Asklepyon'a doğru bir gezinti.
 12. IX. 1953 : Bergama harabelerinde : Asklepyon sıhhat yurdu hakkında toplu bilgiler.
 16. IX. 1953 : Bergama harabelerinde : Asklepyon propilesiyle Klavdius alanı ve Kırallar salonu ile Asklepyos mâbedini ziyaret.
 19. IX. 1953 : Bergama harabelerinde : Telesforos mâbedile kutsal bodrum ve çeşmeler.
 23. IX. 1953 : Bergama harabelerinde: Asklepyos tiyatrosunu ziyaret ve Asklepyon'un sönmesi.
 30.IX. 1953 : Bergama harabelerini ziyaretten sonra: ikinci bir hasbıhal.
 3. X. 1953 : Bergama harabelerini ziyaretten sonra: üçüncü hasbıhal.
 7. X. 1953 : Bergama müzesinin teşekkül tarihine bir bakış.
 14. X. 1953 : Bergama müzesini ziyarete devam ve Bergama'dan ayrılış.
 17. X. 1953 : Bergama'dan Menemen'e doğru ölmüş ve unutulmuş şehirler.
 21. X. 1953 : Bergama'dan Menemen'e doğru ölmüş ve unutulmuş şehirler (devam).
 24. X. 1953 : Foça'da bir gezinti.
 28. X. 1953 : Bergama-İzmir yolu üzerinde ölmüş şehirlerden: Larisa, Temnos, ve Neontichos.
 31. X. 1953 : Sipylos Magnezya'sı ve Manisa âbidelerini ziyaret.
 4. XI. 1953 : Tarihî Manisa şehrinde bir gezinti.
 7. XI. 1953 : Manisa gezisine devam : Muradiye külliyesi.
 12. XI. 1953 : Manisa'da gezintiye devam : Hatuniye ve Sultan camileri.
 14. XI. 1953 : Manisa gezisine devam : Çaşnigir, İbrahim Çelebi ve Gülfem Hatun camileri ve mahallî müze.

19. XI. 1953 : Manisa âbidelerini ziyaretten sonra Sardes harabelerine doğru bir gezinti.
21. XI. 1953 : Sardes harabelerini gezmeden evvel başlanan hasbihale devam.
25. XI. 1953 : Lidya tarihçesine göz gezdirdikten sonra Sardes harabelerini ziyaret.
28. XI. 1953 : İstasyondan Sardes harabelerine doğru bir gezinti.
2. XII. 1953 : Artemis mâbedi ile şehrin diğer mebanisini gördükten sonra Sart'tan ayrılış.
5. XII. 1953 : Sart'tan trenle İzmir'e geliş.
9. XII. 1953 : İzmir tarihçesine kısa bir bakış.
14. XII. 1953 : İzmir tarihçesine kısa bir bakış (devam).
19. XII. 1953 : İzmir tarihçesine kısa bir bakış (devam).
23. XII. 1953 : İzmir'in dinî müesseseleri ve kütüphaneleri.
26. XII. 1953 : İzmir'de sebil gibi tesisler ile hanlar, sayfiye ve mesire yerleri.
31. XII. 1953 : İzmir'in genç, fakat zengin müzesini ziyaretten evvel bir hasbihal.

1954

- Birgi'deki âbidelerimize bir bakış. TTOKB. 147, 1954, s. 47.
- Manisa Muradiye külliyesi. TTOKB. 150, 1954, s. 9-11.
- İzmir'in dinî müesseseleri. TTOKB. 153, 1954, s. 10-11.
- Ashabı Kehfin mağaraları. TTOKB. 154, 1954, s. 14-16.
- Aydınoğlu İsa bey camii. TTOKB. 155, 1954, s. 8-10.
- "Yeni İstanbul" gazetesinde çıkan makaleler serisi :
2. I. 1954 : İzmir Müzesinin kuruluşuna dair bazı hâtıralar.
11. I. 1954 : İzmir Müzesi nasıl kuruldu, nasıl inkişaf etti? Müzenin yüksek değerli eserleri.
18. I. 1954 : İzmir Asarı Atika Müzesi, İzmir ve Havalisi Asarı Atika Muhipleri Cemiyeti ve vali Kâzım Dirik.
23. I. 1954 : İzmir Müzesinin yüksek değer taşıyan eserlerinden birkaçını daha tanyalım ve ahiren Fuar'da bir binada tesis edilen tarihî silâh koleksiyonu.
29. I. 1954 : İzmir şehrinde arkeolojik araştırmalar ve tarih ve sanat bakımından mühim buluntular ve Nif'teki Hitit âbidesi.
1. II. 1954 : Seferihisar'ın Sığacık'taki harabelerine doğru bir gezinti.
4. II. 1954 : Seferihisar'ın Sığacık'taki harabelerine doğru bir gezinti (devam).
11. II. 1954 : Seferihisar'da ve civarındaki ölü şehirlerde bir tetkik gezisi.
17. II. 1954 : Değirmendere'deki ölmüş şehirleri gördükten sonra Tire'ye doğru bir gezinti.
18. II. 1954 : Tire'den Ödemiş'e, Ödemiş'ten Birgi yolu ile Gölcük ve Bozdağı'na.
22. II. 1954 : Gölcük ve Bozdağı köyünden avdetten sonra: Birgi'de bir tetkik gezisi.
5. III. 1954 : Birgi'de tetkik gezisine devam.
8. III. 1954 : Efesos harabelerini görmek üzere Selçuk'a azimet ve Efesos'un tarihçesine kısa bir bakış.
9. III. 1954 : Selçuk istasyonunda başladığımız hasbihale devam ve Efesos'a doğru bir gezinti.

11. III. 1954 : Selçuk'taki Efesos harabelerinde bir tetkik gezisi.
 16. III. 1954 : Efesos harabelerinde bir tetkik gezisi : Stadyon, Serapyon mâbediyle Çifte Kiliseler.
 18. III. 1954 : Efesos'taki tetkik gezisine devam : Tiyatro jimnazyonu, büyük tiyatro.
 24. III. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam : Tiyatronun önünden Arkadiana'ya bir bakış ve Selsüs kütüphanesi.
 27. III. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam : Agora ve agora'nın tak biçimindeki güney ve batı kapıları.
 29. III. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam : Liman, jimnaz ve hamamları.
 2. IV. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam.
 10. IV. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam : Meander kapısıyla Kızlar jimnazyumu'nu gördükten sonra Ashabı Kehf'in mağaralarına doğru yürüyüş.
 14. IV. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam : Mezar âbidesiyle Odeon, Nimfeon, Lukas'ın mezarı diye anılan binalar.
 26. IV. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam ve Ashabı Kehf'in mağaraları.
 29. IV. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam ve tanrıça Artemis mâbedi.
 7. VI. 1954 Efesos'taki tetkik gezisine devam : Aydınöğlü İsa bey camii.
 14. VI. 1954 : Efesos harabelerinde tetkik gezisine devam : Selçuk'taki âbideleri ve hisarı ziyaret.
 18. VI. 1954 : Efesos'ta tetkik gezisine devam : Efesos müzesi ile Meryemana evini ziyaret.
 29. VI. 1954 : Efesos harabelerindeki tetkik gezisine son vermeden Kırıl II. Antiyohos'a ait anıt-kabiri ziyaret.
 11. VIII. 1954 : Efesos harabelerini ziyaretten sonra: Priyene harabelerine doğru bir yürüyüş.
 14. VII. 1954 : Söke civarında Priyene harabelerinde bir tetkik gezisi.
 19. VII. 1954 : Söke civarında Priyene harabelerinde tetkik gezisine devam.
 22. VII. 1954 : Emirgân'da Kuru köşkünün yanması münasebetiyle.
 26. VII. 1954 : Priyene harabelerini gezdikten sonra Miletos'a doğru seyahat.
 3. VIII. 1954 : Antik Miletos şehrinin tarihçesine kısa bir bakıştan sonra tiyatroyu ziyaret.
 25. VIII. 1954 : İstanbul surları, bendler, çeşmeler ve sebiller.
 31. VIII. 1954 : Tarih tetkikleri : İstanbul surları, bendler, sarnıçlar, çeşme ve sebiller.
 10. IX. 1954 : Tarihi tetkikler : İstanbul surları, bendler, çeşme ve sebiller.
 17. IX. 1954 : Miletos harabelerinde bir tetkik gezisi.
 21. IX. 1954 : Miletos harabelerinde tetkik gezisine devam : Nimfeon, Jimnaz, Poleptriyon, Arslanlı liman, Klavdiyos hamamı, mukaddes yol, şehrin Menteşeoğulları zamanında mamuriyeti ile İlyas bey camii.
 11. X. 1954 : İstanbul surları, bendler, çeşmeler, sebiller.

15. X. 1954 : İstanbul surları, bendler, çeşmeler, sebiller. Tamir edilen Azapkapı'daki Saliha Sultan çeşme ve sebili.
20. X. 1954: Miletos-Balat harabelerinde tetkik. Menteşeoğullarından İlyas bey.
26. X. 1954 : Miletos harabelerini ziyaretten sonra : Didim'de Apollon mâbedine doğru bir gezinti.
29. X. 1954: Küçük Asya'nın en büyük mâbedlerinden olan Didim'deki Apollon mâbedini ziyaret.
17. XI. 1954 : İstanbul surları, bendler, çeşmeler ve sebiller.
23. XI. 1954 : Küçük Asya'nın büyük mâbedlerinden Didim'deki Apollon mâbedi.
25. XI. 1954 : Heraklea harabelerine doğru seyahat ve antik şehrin umumî târifi.
28. XI. 1954: Kapalı Çarşı İstanbul'un hakikî bir sembolü idi- Telefondaki ses: Kapalı Çarşı yanyıyor- Burası bir asarı atika meşheri idi -Küçük Asya'nın antik agora'larını geride bırakan bir eser büyük bir şehir veya kasaba. Bedesten 1461 de yapılmış ve bu tarihten sonra muhtelif kısımlar ilâve edilmişti.
2. XII. 1954 : Heraklea harabelerinde bir tetkik gezisi.
13. XII. 1954 : Heraklea harabelerini ziyaretten sonra Milâs'a doğru bir gezinti ve Evramos harabeleri.
15. XII. 1954 : Ayaklı harabelerini gördükten sonra : Milâs'ta bir tetkik gezisi.
24. XII. 1954 : Milâs'ta tetkik gezisine devam.

1955

- Kaariye Camii, eski Hora Manastırı (VI. Mirmiroğlu ile birlikte), (Türk Tarih Kurumu neşriyatı, seri VI, no. 3), Ankara 1955. 61 s. (türkçe ve ingilizce), 50 res., 1. pl.
- Tarihi Manisa şehrinde bir gezinti. TTOKB. 156, 1955, s. 4-6.
- Beykoz'da İshak Ağa çeşmesi ve Boğaziçinin eski su tesisleri. TTOKB. 158, 1955, s. 8-10.
- Kaptan İbrahim Paşa camii. TTOKB. 161, 1955, s. 8.
- Cerrahpaşa camii. TTOKB. 162, 1955, s. 10.
- Kayseri Hovand veya Mahperi Hatun külliyesiyle mimarî bakımdan kıymet taşıyan kümbetler. TTOKB. 167, 1955, s. 3-4.
- "Yeni İstanbul" gazetesinde çıkan makaleler serisi :
1. I. 1955 : İstanbul surları, bendler, çeşmeler ve sebiller.
9. I. 1955 : Milâs ve civarındaki eser ve âbideleri ziyaret : Beçin'de bir tetkik gezisi.
18. I. 1955 : Menteşe beylerinin merkezi olan Milâs ve Beçin'i gördükten sonra: Karya'nın ölmüş, fakat turizm bakımından çok mühim olan şehirlerinden İasos, Alinda, Lâgina, Stratonise, Labranda ve Alabanda'da bir tetkik gezisi.
20. I. 1955 : İstanbul fahrî hemşerilik ünvanı tevcih olunan : Prof. Albert Gabriel.
23. I. 1955 : Çine civarında Alabanda-Araphisar harabelerini gördükten sonra Aydın'a doğru bir tetkik gezisi.
26. I. 1955 : Aydın ve Tralles'teki tetkik gezisinden sonra : Sultanhisar-Niza'ya doğru bir seyahat.

31. I. 1955 : Niza harabelerinde bir tetkik gezisi.
7. II. 1955 : Niza harabelerinde tetkik gezisine devam ve Aharaka harabelerini gördükten sonra ayrılış.
14. II. 1955 : Sultanhisar'daki antik Niza'yı gördükten sonra Karacasu'da Afrodisyas harabelerine doğru bir seyahat.
19. II. 1955 : Geyre'deki Afrodisyas harabelerinde bir tetkik gezisi.
24. II. 1955 : Afrodisyas harabelerinde tetkik gezisine devam.
28. II. 1955 : Denizli âbidelerini görmek üzere Kuyucuk'tan Goncalı'ya hareket.
9. III. 1955 : Neş'et Köseoğlu.
10. III. 1955 : Denizli'de ölmüş şehirlerden : Laodikya (Eskihisar) ve Hiyerapolis (Pamukkale) harabeleri.
16. III. 1955 : Denizli'de ölmüş şehirlerden: Pamukkale-Hiyerapolis harabeleri.
21. III. 1955 : Denizli'de ölmüş şehirlerden: Pamukkale-Hiyerapolis harabelerindeki geziye devam.
27. III. 1955 : Balatçık'ta Teke-Menderes Manisa'sı harabelerinde bir gezinti.
2. IV. 1955 : Fethiye ve antik Telmessus'ta bir tetkik gezisi. Kâhinlerin hâtuftan aldıkları haberleri halka yaydıkları mağaralar.
13. IV. 1955 : Bodrum-Halikarnassus şehrinde bir gezinti ve dünyanın yedi hârikalarından biri olan anıt-kabir.
16. IV. 1955 : Türk şehametinin canlı âbidesi Rumenlihisarı'nın tâmiri dolayısıyla.
25. IV. 1955 : Yedikule hisarının tâmiri dolayısıyla.
25. VII. 1955 : Antalya ve havalisinin tarih, arkeoloji ve turizm bakımından önemi.
30. VII. 1955 : Antalya havalisinin tarih, arkeoloji ve turizm bakımından önemi: Antalya şehrinde tetkik gezisine devam.
4. VIII. 1955 : Antalya ve havalisinde bir tetkik gezisi : Evdir hanı ve ölmüş şehirlerden Termessos.
9. VIII. 1955 : Antalya ve havalisinde ölmüş şehirlerden : Termessos.
11. VIII. 1955 : Antalya havalisinde bir tetkik gezisi : ölmüş şehirlerden Perga ve Silyon.
20. VIII. 1955 : Antalya havalisinde ölmüş şehirlerden Perga ve Silyon'da tetkik gezisine devam.
24. VIII. 1955 : Antalya havalisinde ölmüş şehirler : Silyon'u ziyaretten sonra Aspendos'a hareket.
27. VIII. 1955 : Antalya havalisinde ölmüş ve unutulmuş şehirlerden Aspendos harabelerinde bir tetkik gezisi.
6. IX. 1955 : Antalya havalisinde : antik Aspendos-Belkis harabelerinde tetkik gezisine devam.
16. IX. 1955 : Antalya havalisinde Aspendos harabelerinde tetkik gezisinden sonra Manavgat'a muvasalat.
23. IX. 1955 : Antalya havalisinde tetkik gezisi : Manavgat'ı ziyaretten sonra Alanya'ya varış.
3. X. 1955 : Kayseri şehrinde tetkik gezisine başlarken.
9. X. 1955 : Kayseri şehrinde tetkik gezisine devam : İçkale ve Şah-ı Cihan türbesi.

11. X. 1955 : Kayseri şehrinde tetkik gezisine devam : Hovand veya Mahperi Hatun külliyesiyle mimari bakımdan kıymet taşıyan kümbetler.
19. X. 1955 : Kayseri şehrinde tetkik gezisine devam : Ulu cami ile Güçük ve Lalapaşa camileri.
20. XI. 1955 : Hacıklıç camii, Çifte Medrese ve "Şifa Evi".
28. XI. 1955 : Kayseri şehrinde tetkik gezileri : Şehrin mühim âbidelerinden Sahabiye ve Siraceddin medreseleri.
11. XII. 1955 : Kayseri'de tetkik gezileri : Şeyh Mücyyed çeşmesi, Hatuniye, Melekgazi, Karafakih medreseleri ve Ahmet paşa camii.
16. XII. 1955 : Kayseri'de tetkik gezileri : Tarihi Köşk medrese, Kapalı çarşı, hamamlar, hanlar ve Haydar bey köşkü.
25. XII. 1955 : Barsama'da Hatice Hatun camii ile Sultan hanı.

1956

— Prof. A. Gabriel ve tarihi âbidelerimiz. Türk Yurdu (İstanbul), 261, 1956, s. 290-293.

— "Yeni İstanbul" gazetesinde çıkan makaleler serisi :

14. I. 1956 : Antalya'da ölmüş şehirlerden "Side" harabelerinde bir tetkik gezisi ve yapılmakta olan kazılarda yeni keşifler.
29. I. 1956 : Antalya'da ölmüş şehirlerden : Side'de tetkik gezisine devam.
12. II. 1956 : Antalya'da ölmüş şehirlerden : Side'de tetkik gezisine devam.
26. II. 1956 : Antalyada ölmüş şehirler gezisi : Side, Gimnazyom, Nimfeom ve anıt-kabir. Basın-Yayın ve Turizm U. Müdürlüğünden bir rica.
2. IV. 1956 : İstanbul'un mühim âbidelerinden Theodosius sütunu (Dikilitaş).

Vefatından sonra intişar eden

— Aydınoğullarından İsa bey camii. Vakıflar Dergisi 3, 1957, s. 73-80 (19 res.),

